

Trollängens förskolas arbetsplan för rutiner, struktur och förhållningsätt

2023-08-15

Bakgrund

Trollängens förskola har varit verksam som personalkooperativ sedan 1996, våra medarbetare är utbildade barnskötare, förskollärare och specialpedagog. Personalgruppen är stabil och dynamisk utifrån olika åldrar, erfarenheter och kompetens. Vi har cirka 54 barn fördelade på 4 avdelningar. Avdelningarna heter Lingonskogen, Blåbärsskogen, Trollskogen och Trollskolan.

Förskolans utbildning bygger på den vision och värdegrund som uttrycks i läroplanen för förskolan 2018. Vår barnsyn är att barn är kompetenta och betydelsefulla. Vi ska vara den **bästa språngbrädan för framtida världsmedborgare**. Det gör vi genom att erbjuda pedagogiska verktyg till våra barn för att på bästa sätt skapa förutsättningar för barnens utveckling och lärande där **trygga och goda relationer, glädje, inkludering, lustfyllt lärande och inflytande** ska genomsyra utbildningen.

Trollängens förskolas värdegrund och förhållningssätt

Förskolan arbetar utifrån ett normkritiskt och transparent perspektiv. Vi ska ha en gemensam didaktisk grundsyn som utgår från frågorna *vad, hur, varför, vem* och *när*. Vårt uppdrag är:

”Utbildningen i förskolan ska lägga grunden för ett livslångt lärande. Den ska vara rolig, trygg och lärorik för alla barn. Utbildningen ska utgå från en helhetssyn på barn och barns behov, där omsorg, utveckling och lärande bildar en helhet. I samarbete med hemmen ska förskolan främja barnens utveckling till aktiva, kreativa, kompetenta och ansvars-kännande människor och samhällsmedlemmar” (Läroplan för förskola 2018).

Trygga, nära och goda relationer är vår grundsyn då vi anser att resultatet av varje barns lärande och utveckling i förskolan bygger på förmågan att skapa goda relationer mellan vuxna-barn och barn-barn. Barnen bereds möjligheter att bygga upp trygga, spännande, roliga och sanna relationer till sig själva och till andra. Då vi på Trollängens förskola värnar om dessa relationer skapar vi förutsättningar för detta genom kompetenta förskollärare och barnskötare samt fasta vikarier som tillgodoser barnens behov utifrån deras förutsättningar. På så vis skapar utbildningen möjligheter till barns välbefinnande utifrån ett hållbarhetsperspektiv.

Varje pedagog tar ansvar för att följa och realisera förskolans förhållningssätt och arbetssätt som beskrivs nedan. Trollängens förskola arbetar utifrån ett proaktivt arbetssätt genom våra olika mötesformer såsom reflektionsmöte, avdelningsmöte, APU, planeringsdagar, coachande handledning och utvecklingsgrupper. Vår förskola ska ses med öppenhet och transparens där vi tar ett gemensamt ansvar för varje barn på förskolan oavsett vilken avdelning pedagogen arbetar på. Vi ska se oss som en helhet där varje pedagog är lika viktig och har lika stort ansvar för förskolans utbildning.

Engagemang och närvaro måste vara en förutsättning för att arbeta på Trollängens förskola. Pedagoger som är klara över sin målsättning och som får förutsättningar att utvecklas blir engagerade, närvarande och har ett reflekterande arbetssätt där vi är medvetna om vilka signaler vi sänder med vårt kroppsspråk, tonläge och attityd. *”När vi arbetar med barn är vi delaktiga i deras liv. Det är av stor betydelse att beakta att det man gör är på riktigt, att livet pågår här och just nu. Allt pedagogen tar sig för har en betydelse i ett större sammanhang”* (Årsplanen, s. 47).

På vår arbetsplats har personalen gått en utbildning i traumamedveten omsorg, TMO, från Rädda Barnen. Syftet med TMO är att öka vår kunskap om hur vi kan vara viktiga vuxna för barn som har upplevt olika typer av trauman. Vi har fått lära oss hur vi ska kunna bemöta barn som har genomgått/genomgår ett trauma och hur vi på bästa sätt kan stötta och hjälpa barnet ur detta. Vi har implementerat ett medvetet arbetssätt utifrån TMO genom att vid varje reflektionsmöte lyfta upp om vi behöver göra en barnkonsultation utifrån isberget/TMO mallen. Mallen för isberget och de tre pelarna finns att hitta i G-mappen, reflektionsmöte,

mall isberget och de tre pelarna. Som ny medarbetare på Trollängens förskola blir man informerad och insatt i vårt arbetssätt utifrån TMO.

Arbetet på Trollängens förskola vilar på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet.

Våra styrdokument är:

*Läroplanen för förskolan 2018

*Skollagen

*FN:s barnkonvention

*Stockholm stads kommunala riktlinjer

*Socialtjänstlagen

*Trollängens arbetsplan för rutiner, struktur och förhållningssätt

*Trollängens likabehandlingsplan.

Varje medarbetare på Trollängens förskola ska på ett medvetet sätt ansvara och arbeta med arbetsplanen som är vår gemensamma utgångspunkt för vår utbildningsplats och som ligger till grund för vårt systematiska kvalitetsarbete.

FÖRSKOLANS ARBETSSÄTT, RUTINER & FÖRHÅLLNINGSSÄTT **ÅRSPLAN**

Arbetssätt:

Utifrån boken ”Årsplanen – ett sätt att uppnå delaktighet, struktur och glädje i förskolan” har vi skapat en gemensam årsplan för vår förskola. Årsplanen skapar en tydlig struktur för vår förskola där vi kan utläsa årets mötesformer, förskolans traditioner och gemensamma pedagogiska aktiviteter. Med en gemensam årsplan utgår pedagogernas reflektioner och diskussioner i samförstånd med varandra och varje pedagog vet vad som förväntas. Årsplanen är ständigt under utveckling och varje medarbetare är delaktig i förändringsarbetet och uppdaterar sig kontinuerligt. Med hjälp av årsplanen blir personalens arbete **begripligt, hanterbart och meningsfullt**, dvs. KASAM - känslan av sammanhang.

INTRODUKTION

Målkriterier:

- Informationsmöte för alla nya vårdnadshavare och barn. Där pedagogen gör det tydligt för vårdnadshavaren hur förskolans arbetssätt, förhållningssätt samt rutiner ser ut.
- Pedagogerna ska vara väl förberedda och pålästa om vad och hur (se Trollängens förskolas introduktionsmodell) introduktionen ska gå till.
- Ansvarspedagogens uppdrag är att ta emot barn och vårdnadshavare vid första mötet och under introduktionstiden för att skapa trygghet, tillit samt informera om utbildningen.
- Samverkan mellan avdelningarna. Att i god tid informera vårdnadshavarna om att deras barn ska börja på Blåbärsskogen, Trollskogen eller Trollskolan, därefter

introducera barnet till sin blivande avdelning. Ha en struktur kring detta samt att vi har överflyttningssamtal.

Arbetsätt:

Under introduktionen är det pedagogerna som har **huvudansvar** för barnet. Introduktionen är en del av den förskoleplanering barnet har. Vårdnadshavare finns visserligen där men det är förskolan som ska ingripa för att hjälpa eller skydda barnet ifall detta behövs. Pedagogerna ska vara väl förberedda och pålästa om vad och hur introduktionen ska gå till. Pedagogerna ansvarar för att organisera spännande aktiviteter som väcker intresse och nyfikenhet samt möten mellan barn till barn och barn till pedagoger. Första kontakten mellan barnen och pedagogerna sker genom leken. Målet är att vi pedagoger ska bygga upp en god relation till barnet att hen känner sig tryggt när barnets vårdnadshavare inte finns till hands. Barnet ska lita på oss och tycka att det är roligt att börja i förskolan. Barn och vårdnadshavare får en inblick i hur en dag på förskolan ser ut med aktiviteter och rutiner. Vårdnadshavarna ska ha träffat en pedagog innan introduktionen och före detta tillfälle ska vi ha tydliggjort vårdnadshavarnas och pedagogernas roller. Ansvarspedagogens uppdrag är att ta emot barnet och vårdnadshavare vid första mötet och under introduktionstiden för att skapa trygghet, tillit samt informera om utbildningen.

Informationsmöte:

På informationsmötet ska du som pedagog gå igenom välkomsthäftet och blanketterna som finns att hämta i personalrummet samt hjälpa vårdnadshavaren att fylla i blanketterna. På informationsmötet med nya vårdnadshavare ska du bjuda in och visa på TYRAS funktioner.

Namn och bild på barnet ska alltid finnas på barnet i alla dess sammanhang **INNAN** barnet börjar sin introduktion, dessa ska också placeras i miljön utifrån barnets perspektiv. Textsnitt på datorn är **Century gothic** och på lärplattan **Quick sand**. Ett bra arbetsätt för att göra våra barn delaktiga i fotograferingen är att vi använder oss av selfiemetoden med lärplattan vid fotografering.

Det är förskollärarna som håller i utvecklingssamtalen. Förskollärarna utgår från förskolans gemensamma mall för utvecklingssamtal.

GRUNDUTBILDNING, OMSORG OCH INTEGRITET

Målkriterier:

- Rutinsituationer ska ses som lärandetillfällen för barnen där de ges tid och utrymme att genomföra rutinen med stöttning av pedagogen.
- Vi har dagligen informationssamlingar i de delade barngrupperna för att barnen ska veta vad som förväntas av de under sin dag på förskolan.
- Förskolan ska ge varje barn förutsättningar att utveckla sin identitet och känna trygghet i den samt medvetenhet om rätten till sin kroppsliga och personliga integritet.
- Förskolan ska ge varje barn förutsättningar att utveckla självständighet och tillit till sin egen förmåga.

- Förskolan ska ge varje barn förutsättningar att utveckla sin förmåga att fungera enskilt och i grupp, samarbeta, hantera konflikter och förstå rättigheter och skyldigheter samt att ta ansvar för gemensamma regler.

Arbetsätt:

Omsorg ska ses utifrån ett kvalitativt perspektiv där omsorg skapar trygga och goda sociala relationer som har ett emotionellt värde och att omvårdnad är en utbildning eftersom det utförs i en praktisk handling eller rutinsituation, såsom av- och påklädning. Omsorg handlar om att hitta en tillvaro på förskolan som är anpassad för alla, barn som vuxna. Vi arbetar för att varje barn ska bli tryggt avseende sin förskolemiljö och detta gör vi genom att ha fasta rutiner och en tydlig struktur som vi tydliggör genom att vara härvarande pedagoger och visar på förskolans rutiner genom språkförstärkande med AKK (alternativ kompletterande kommunikation) exempelvis tecken, konkreta material och bildstöd. Grundutbildningen formas utifrån varje barns behov i samverkan med vårdnadshavare. Vi arbetar i delade barngrupper om 4–6 barn i respektive grupp, vilket bidrar till att varje barn ges möjlighet att uppleva tillfredsställelse och glädje i att göra framsteg, övervinna svårigheter och vara en tillgång i gruppen. Delade barngrupper skapar även förutsättningar för barnens språkande det vill säga att komma till tals för att använda och öva språket. Vi arbetar i delade barngrupper i alla övergångar och rutinsituationer under hela dagen eftersom det resulterar i att konflikter och missförstånd minskas samt att barnen **LYCKAS** i större utsträckning.

Rutinsituationerna ska utformas av pedagogerna så att barnen får tid och utrymme och därmed får ett starkt lärandeperspektiv som stärker barnens identitet (jag kan själv leda till möjligheter att göra individuella val). Ringklockan plång, timglas och äggklockan ska användas som pedagogiska verktyg för att tydliggöra övergångar för barnen.

Integritet:

Vi ger barnen verktyg till att skapa trygghet och en medvetenhet till sin egen kropp och kompisars integritet genom att sätta ord på känslor, lära sig om sina rättigheter och om kroppsgränser. På så sätt kan förskolan hjälpa barnen att nu eller senare i livet sätta gränser för sin integritet samt berätta om utsatthet. Genom lek, samtal och skapande tillsammans med barnen skapas det förutsättningar för medvetenhet om min och andras integritet. Exempel på olika pedagogiska verktyg som vi använder oss av är ”Liten och trygg” samt ”Stopp min kropp”. Vi ska respektera barnens integritet både fysiskt och psykiskt. Kontinuerligt arbetar vi med att påminna oss själva och varandra om att respektera barnens rätt till sin egen kropp. Trollängens förskola arbetar utifrån **förskolebrevet**. Vi tar hänsyn till att det enbart är ordinarie personal som byter blöja på barnen. Vid toalettbesök frågar vi barnen hur de vill ha det, t.ex. ska dörren vara öppen eller stängd, vill du ha hjälp med att dra ner byxorna. Vi kramar barnen när de själva vill, vi tvingar oss aldrig på barnen med en kram. Vi vågar se, vågar fråga och vågar agera eftersom det är vårt ansvar som vuxna. Vi är inte rädda för att göra en orosanmälan ifall att vi ser att ett barn far illa, utan vi är måna om barnens säkerhet.

Planerad och målstyrd undervisning:

Varje dag genomför vi planerad undervisning som är målstyrd utifrån avdelningens finplanering som respektive avdelningars förskollärare ansvarar över att skriva på sin PUT (planering- och utvecklingstid). De delade barngrupperna ska vara namngivna, pedagogerna synliggör det med att ha sina broscher på sig.

Olika samlingsformer:

Så fort som möjligt när vi delar oss i våra delade barngrupper ska varje pedagog ha en informationssamling. Avdelningsvis ska det finnas en dokumenterad struktur för informationssamlingen så barnen får en likvärdig utbildning. På informationssamlingen ska pedagogen berätta med hjälp av ett dagsschema som består av den specialpedagogiska veckan samt bildstöd på vad som förväntas av dem fram till lunch. Musiksamlingen börjar på höstterminen i november. De barn som vi anser att det blir ett överkrav för att vara med på musiksamlingen ska inte vara med då vi arbetar proaktivt/förebyggande för att våra barn ska lyckas.

UTVECKLING OCH LÄRANDE**Målkriterier:**

- Förskolan ska ge varje barn förutsättningar att utveckla sin motorik, koordinationsförmåga och kroppsuppfattning samt förståelse för hur viktigt det är att ta hand om sin hälsa och sitt välbefinnande.
- Förskolan ska ge varje barn förutsättningar att utveckla förståelse för rum, tid och form, och grundläggande egenskaper hos mängder, mönster, antal, ordning, tal, mätning och förändring, samt att resonera matematiskt om detta.
- Förskolan ska ge varje barn förutsättningar att utveckla förståelse för hur människors olika val i vardagen kan bidra till en hållbar utveckling.
- Förskolan ska ge varje barn förutsättningar att utveckla förståelse för naturvetenskap, kunskaper om växter och djur samt enkla kemiska processer och fysikaliska fenomen.

Arbetsätt:

Pedagogerna arbetar i delade barngrupper för att främja barnets utveckling och lärande. Pedagogerna är medforskande och delaktiga i barnens lek, utveckling och lärande för att utmana barnen utifrån deras behov och förutsättningar samt att stötta dem under inlärningsprocessen. Förskolans pedagogiska lärmiljö är skapad för att inspirera till lek, utveckling och lärande. Lärmiljön är ständigt föränderlig och anpassas efter barngruppens intressen, förutsättningar och behov. Avdelningarnas pedagogiska lärmiljö är planerade med avgränsade lekmiljöer, rum i rummen, där barnen kan samspele med varandra. Materialet är tillgängligt och på barnens nivå och det är markerat med bild och text var materialets rätta plats är. Förskolans lokaler är även avskalade och enhetliga när det gäller färg och form som bidrar till en lugn och harmonisk miljö som minskar barnens sinnesintryck.

Exempel på aktiviteter för att stimulera barnens utveckling och lärande utifrån målkriterierna:

- *Bertas experiment
- *Babblarna
- *Känslor
- *Utforska skuggor med ficklampor
- *Rutan och Randan böckerna
- *Matematikbingo, memory mm.
- *Hinderbanor, rörelselekar, parklek

LEK

Målkriterier:

- Förskolan ska ge varje barn förutsättningar att utveckla sin fantasi och föreställningsförmåga.
- Barnen ska ges förutsättningar både för lek som de själva tar initiativ till och som någon i arbetslaget introducerar. Alla barn ska ges möjlighet att delta i gemensamma lekar utifrån sina förutsättningar och sin förmåga.
- Leken utmanar och utvecklar barnens motorik, kommunikation, samarbete och problemlösning.
- Vi ska ge barnen tid, rum och ro att hitta på lekar, experimentera och uppleva lekens egenvärde.

Arbetsätt:

På Trollängens förskola har lek en central plats i utbildningen eftersom vi anser att *lek är barns sätt att finnas till i världen*. Pedagogernas förhållningssätt i barnens lek är att vara härvarande, engagerade, utmana samt inspirera barnen till lek. Det är viktigt att vi pedagoger är medvetna över *HUR* vi kan stödja och berika barnens lek på varierande sätt samt *HUR* vi kan skapa trygga förhållanden för barnen och ge de goda erfarenheter av leken för att på så sätt utveckla deras lekstyrka och lekkompetens. I leken tränas barnens problemlösning, kommunikation, samarbete och grovmotorik. I leken får barnen även möjlighet att imitera, fantisera och bearbeta sina intryck och erfarenheter och därför är det grundläggande att vi ger barnen tid, rum och ro att hitta på lekar, experimentera och uppleva lekens egenvärde.

KOMMUNIKATION OCH SKAPANDE

Målkriterier:

- Barnen ska få förutsättningar att utveckla sitt språk genom att lyssna till högläsning och samtala om litteratur och andra texter.
- Förskolan ska ge varje barn förutsättningar att utveckla ett nyanserat talspråk och ordförråd samt förmåga att leka med ord, berätta, uttrycka tankar, ställa frågor, argumentera och kommunicera med andra i olika sammanhang och med skilda syften.
- Barn med annat modersmål än svenska ska ges möjlighet att utveckla både det svenska språket och sitt modersmål.

- Barnens miljö ska innehålla skrift, bild och symboler som ger rika möjligheter till kommunikation.
- Utbildningen ska ge barnen möjlighet att uppleva, gestalta och kommunicera genom olika estetiska uttrycksformer som bild, form, drama, rörelse, sång, musik och dans.
- Barnen ska få möjlighet att konstruera, forma och skapa genom att använda olika material och tekniker.

Arbetsätt:

Vi ska dagligen arbeta med högläsning för att utveckla barnens ordförråd, språkförståelse, förmåga att återberätta, uttrycka tankar och ställa frågor. Förskolan har rutiner och arbetsätt för hur barn med annat modersmål än svenska ges förutsättningar att utveckla sitt modersmål. Två gånger per termin har vi aktiviteter kopplade till modersmålsdagen som är planerade avdelningsvis utifrån barngruppens behov och förutsättningar, vilka vi genomför i samverkan med vårdnadshavarna (sms, hemuppgift).

Avdelningarnas pedagogiska lärmiljöer ska innehålla skrift, bild och symboler som bidrar till att barnen kan samtala med varandra och med oss pedagoger om vad dessa förmedlar för budskap. Det finns även olika material tillgängliga på avdelningarna för barnens skapande och de ska ges tid, rum och ro till detta.

Vi planerar undervisningen samt vår utbildning för att varje barn ska få möjlighet att uppleva, uttrycka sig och kommunicera genom olika estetiska uttrycksformer som bild, form, drama, rörelse, sång, musik och dans. Genom dessa estetiska uttrycksformer får barnet möjlighet att kommunicera på olika sätt.

Exempel på aktiviteter som utvecklar barnens språk och kommunikation:

- *Babblarna
- *AKK
- *Drama
- *Musiksamling
- *Rim och ramsor
- *Sinnesupplevelser
- *Känslor
- *Kompisböcker såsom *"Igelkott och Kanin"* som utgår från Barnkonventionen.
- *Barnet ges möjligheter att skapa kulturella upplevelser genom till exempel teater, bibliotek.

AKK (alternativ kompletterande kommunikation):

Pedagogerna ska dagligen använda AKK såsom tecken som stöd, bildstöd, kroppsspråk, gester med händerna och konkreta material. AKK är ett verktyg för tydliggörande pedagogik som bidrar till att barnen får möjlighet att uttrycka sin behov, tankar och känslor. AKK hjälper barnen att uppfatta det viktigaste i meningarna som bidrar till att vi talar långsammare, vilket leder till att barnen får fatt på språket. Det är motoriskt enklare att göra tecken som stöd än att tala verbalt då vi använder fler sinnen än vid tal eftersom vi stimulerar ögonkontakt och

uppmärksamhet. AKK utgör även en brygga mellan svenska och modersmål. AKK ersätter inte det verbala språket, utan det förstärker språket.

NORMER & VÄRDEN

Målkriterier:

- Förskolan ska ge varje barn förutsättningar att utveckla förmåga att ta hänsyn till och leva sig in i andra människors situation samt vilja att hjälpa andra.
- Förskolan ska ge varje barn förutsättningar att utveckla respekt och förståelse för alla människors lika värde och de mänskliga rättigheterna.
- Arbetslaget ska medvetet inkludera ett jämställdhetsperspektiv så att alla barn får likvärdiga möjligheter till utvidgade perspektiv och val oavsett könstillhörighet.
- Arbetslaget ska visa respekt för individen och medverka till att skapa ett demokratiskt klimat, där barnen får möjlighet att känna samhörighet och utveckla ansvar och solidaritet.

Arbetsätt:

På Trollängens förskola arbetar vi med kompostema "Lika och Olika" som består av böcker och material för att utveckla barnens förmåga till empati, omtanke, etiska dilemman samt utveckla förståelse för människors lika värde och mänskliga rättigheter. Vi arbetar även medvetet med sociala samspelelementer såsom turtagning, lyssna in varandra, samarbete, förstå andras perspektiv, göra förlåt och säga stopp.

AKK blir ett viktigt pedagogiskt verktyg i arbetet med att sätta ord på känslor och behov. Vi arbetar även med vikten av att barnen ska förstå sitt eget värde och att deras behov blir respekterade och tillgodosedda. Högläsning och sagoberättande är också en central del av vår utbildning och ett huvudsakligt pedagogiskt verktyg för att utveckla barnens empati och förståelse för alla människors lika värde. Vi arbetar med material såsom boken "*Barnens planet*" med handledning och "*Barnkonventionen i en låda*" med handledning.

Aktivt och medvetet arbetar vi för att varje barn ska ges många valmöjligheter att delta i olika aktiviteter för att bredda deras lekmönster. Varje pedagog som arbetar på förskolan ska bidra till att barnen oavsett könstillhörighet får utvidgade upplevelser och uppfattningar om sina möjligheter. Den pedagogiska miljön ska inspirera och utmana barnen att bredda sina förmågor och intressen utan att begränsas av könsstereotypa uppfattningar.

Vi pedagoger är medvetna om vår egen betydelse för att förmedla normer och värden till barnen (såsom kroppsspråk, röstläge, mimik och barnsyn) och det är viktigt att vi ständigt söker kunskap genom aktuell forskning och fortbildning. Vi strävar efter att alltid ge varje barn bästa förutsättningar i förskolans utbildning och dessa frågor utgör ofta grund för reflektion inom arbetslagen på mötesformer, APU samt planeringsdagar.

HÅLLBAR UTVECKLING

Arbetsätt:

Hållbar utveckling arbetar vi med tillsammans med barnen genom exempelvis avdelningarnas återvinningsstationer, skräpmonstrerna PLASTIS, PAPPIS, METALLIKA & GLAS-KLARA, skräpplockardagen som innebär att vi plockar och sorterar skräp, samtalar om vikten av att inte slänga skräp i naturen och att ta hand om vår natur och närmiljö. Barnens välbefinnande arbetar vi med genom exempelvis känslor, drömmar, rättigheter, intressen. Bra böcker som behandlar detta ämne är "Barnens planet" samt "Igelkott och Kanin" som utgår från Barnkonventionen.

BARN INFLYTANDE & DELAKTIGHET

Målkriterier:

- AKK där ibland annat bildstöd och tecken används för att inkludera varje barn att få möjlighet att utöva inflytande oavsett verbal samt kognitiv förmåga.
- Förskolan ska ge varje barn förutsättningar att utveckla intresse för och förmåga att uttrycka tankar och åsikter så att de kan påverka sin situation.
- Förskolan ska ge varje barn förutsättningar att utveckla förståelse för demokratiska principer och förmåga att samarbeta.
- Barnen ska vara delaktiga i skapandet av våra pedagogiska lärmiljöer.

Arbetsätt:

Vi arbetar medvetet för att skapa möjlighet för varje barn att utöva inflytande. Som vi tidigare nämnt arbetar vi i delade barngrupper för att barnet ska kunna uttrycka sina behov, känslor och åsikter samt att våga ta för sig i trygga situationer. Barnet är delaktig i skapandet av våra lärmiljöer där de visar inflytande över val av material, plats, aktivitet och lek. *Inflytande innebär inte att barnet alltid får bestämma, utan rättigheten att bli lyssnad på och skyldigheten att lyssna på andra.* Barnkonventionen i en låda är ett inspirationsverktyg om barns rättigheter. Barnen får komma med sina egna bidrag, sina egna upplevelser, erfarenheter, tankar och känslor som kan påverka barnens vardag. Vi arbetar med att synliggöra barnets inflytande för barnet så att de förstår att deras åsikter har betydelse för förskolans utbildning genom att sätta ord på begreppet, skapa förståelse för barnen om vad inflytande betyder. Återkoppling är även viktigt då barnen kan bli medvetna kring att de har påverkan över deras vardag på förskolan.

BARN I BEHOV AV SÄRSKILT STÖD (BISS)

Målkriterier:

- Vi arbetar dagligen med AKK såsom konkreta material, tecken, bildstöd mm. för att inkludera varje barn i utbildningen.
- Förskolan strävar efter att alla barn oavsett stödbehov ska få uppleva tillfredsställelsen att göra framsteg, övervinna svårigheter och att de är en tillgång i gruppen.
- Vi utformar förskolans utbildning utifrån barn i behov av särskilt stöd och ge särskilt stöd till de barn som av olika skäl behöver det i sin utveckling.

Arbetsätt:

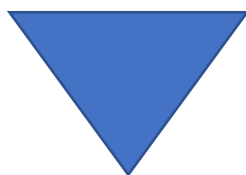
Vi har utifrån NPF (neuropsykiatriska funktionsvariationer) anpassat vår förskola med rutiner och struktur för att särskilt uppmärksamma om barn av olika skäl behöver särskilt stöd i sin utveckling. Detta gör vi genom att planera, observera, dokumentera, följa upp och utvärdera om stödinsatserna är tillräckliga och fungerar för respektive barn. Vi tar hänsyn till både det enskilda barnets behov och till att utbildningen kan behöva omorganiseras vid planering av miljö och stödinsatser. När det arbetar en vikarie på avdelningen ska den ALDRIG ha ett barn i behov av särskilt stöd (gäller både de vi anser är biss och de som har uttalad diagnos).

Vår förskola strävar efter att varje barn oavsett stödbehov ska få uppleva tillfredsställelsen att göra framsteg, övervinna svårigheter och att de är en tillgång i gruppen. *Inkludering är att värdesätta varje barn precis som han eller hon är. Att se möjligheter i olikheter istället för problem.* Om ett barn har en funktionsvariation exempelvis ADHD eller autism så är det inte ett problem utan en möjlighet att utveckla vårt arbetsätt, tänka i nya banor samt ifrågasätta hur vi arbetar på förskolan för att inkludera varje barn utifrån hans behov och förutsättningar. Ett inkluderande förhållningssätt leder automatiskt till att det blir mycket lättare att arbeta med människors lika värde och rättigheter i praktiken.

Vi arbetar **proaktivt** vilket innebär att vi reflekterar och analyserar vilka situationer där barn i behov av särskilt stöd utsätts för överkrav. Överkrav betyder att kravet i stunden överstiger de förmågor och färdigheter som utvecklats hos barnet. Överkrav leder till problemskapande beteenden och dåligt självförtroende. Därför är det vårt ansvar att skapa situationer där barn i behov av särskilt stöd LYCKAS för att forma barn som känner sig värdefulla och utvecklar god självkänsla. Om barnet misslyckas i en situation beror det INTE på barnet, utan på pedagogens förhållningssätt och bemötande, därför krävs det att vi pedagoger är sociala uppfinnare/detektiver för att hjälpa barnet att lyckas.

Vi utformar förskolans utbildning utifrån barn i behov av särskilt stöd:

Förskolans barn

Barn i behov av särskilt stöd

DIGITAL KOMPETENS

Målkriterier:

- Utbildningen ska också ge barnen förutsättningar att utveckla adekvat digital kompetens genom att ge dem möjlighet att utveckla en förståelse för den digitalisering de möter i vardagen.

Arbetsätt:

Som pedagoger ska vi alltid använda oss av de didaktiska frågorna **vad, hur, när och varför** när vi använder oss av lärplattan som ett pedagogiskt verktyg i utbildningen. Lärplattan ska bidra till **lärande och meningsskapande** hos barnen, därav är det viktigt att vi pedagoger är medvetna om syftet när vi låter barnen använda lärplattan. Vi ska konstruktivt kunna ifrågasätta varandra avseende lärplattan och du som pedagog ska kunna förklara det pedagogiska syftet av användandet. Obs, var aktsam med användandet då påverkar anknytningen, språkutvecklingen, inläringen och kreativitet negativt. **Barn under 2 år** bör enligt forskningen undvika skärmtid. Med säkerhet passiviserar skärmtid barnens mänskliga interaktion, språkliga samt kognitiva utveckling och fysiska aktivitet.

Förslag på hur vi kan arbeta med digitalisering:

- *Analog programmering – barnen får träna på att skapa stegvisa instruktioner (finns bra konkreta pedagogiska tips i boken *"Digitalitet i förskolan"*).
- *Använda musik som förstärkning anpassat till leken t.ex. läskig musik till monsterleken.
- *Ta bild på t.ex. en myra och sen utforska myrans detaljer genom att förstora eller förminska bilden. Finns även en förstoringsapp som heter "Magnifier" till apple och "Förstoringsglas" till android.
- *Barnen kan spela in olika sagor utifrån bilder eller videofilmer genom appen "imovie" på apple och "movie maker" på android.
- *Skapa musik med makey makey.
- *Projektor – aktiviteter där vi projicerar olika miljöer. För inspiration klicka på länken [Kreativ projicering i förskolan | Förskoleforum \(forskoleforum.se\)](http://forskoleforum.se)

UTOMHUSPEDAGOGIK

Arbetsätt:

Personalen som börjar 7.30 ska ställa fram leksaker på framsidan och göra gården inbjudande som inspirerar barnen till lek. Varje barn ska ges möjlighet till att vara ute varje dag och få frisk luft, undantagsfall kan ske om det finns ett annat syfte. Det är viktigt att vi pedagoger är förebilder och värnar om förskolans material till exempel ställer in materialet på sin rätta plats. Vi pedagoger ska vara härvarande i barnens utomhuslek för att kunna hjälpa och stötta barnen i deras utveckling och lärande och på så vis skapa förutsättningar för trygga och glada barn. Härvarande pedagoger bidrar till barn som blir inspirerade och kreativa i leken som gör att utomhuspedagogiken blir en lustfylld upplevelse för barnen.

Vi arbetar medvetet för att skapa intresse hos barnen kring god hälsa med goda matvanor, rörelselekar och avslappning. Detta gör vi bland annat genom att tillsammans med barnen göra egna grönsakssallader, fruktsallader och nyttiga smoothies. På ett lek- och glädjefullt sätt

skapar vi möjligheter för olika rörelselekar och avslappningsaktiviteter som till exempel rörelseuppdrag, hinderbanor, yoga och massagesagor.

Vikten av utomhuspedagogik:

- Skapar bättre förutsättningar för att utveckla den motoriska förmågan
- Är friskare och har färre sjukdagar
- Får bättre koncentration
- Leker mer variationsrikt och kreativt
- Förbättrar sin (kognitiva) tankeförmåga
- Är mindre stressade
- Får rikare fantasi
- Utvecklar sin självständighet
- Stimuleras till socialt samspel
- Minskar konflikter i barngruppen eftersom kontaktytorna blir större.

FÖRSKOLA OCH HEM

Målkriterier:

- Arbetslaget ska se till att alla föräldrar blir sedda och lyssnade till och skapa en struktur så att det sker i vår dagliga kontakt. Arbetslaget ska ta ansvar för att utveckla en tillitsfull relation mellan förskolan och hemmen.
- Arbetslaget ska informera föräldrarna om den pedagogiska utbildningen och konkret och handfast visa på deras barns utveckling och lärande genom barnets portfolio och på utvecklingssamtalen som förskollärarna ansvarar för.

Arbetsätt:

Varje gång ett nytt barn börjar på förskolan har vi vårdnadshavaraktiv introduktion. Detta för att ge vårdnadshavarna möjlighet till delaktighet i utbildningen och få en inblick i hur en dag på förskolan kan se ut med rutiner samt aktiviteter. Syftet med introduktionen är även att pedagogerna ska bygga upp en god relation till barnet och vårdnadshavarna. Förskolan samverkar även med hemmet genom daglig dialog, instagram, månadsbrev, föräldramöte, utvecklingssamtal samt vid traditioner till exempel lucia, gårdsfest, och öppet hus. Ledningen skickar även ut information om förskolans utbildning på höst- och vårterminen. Dagligen ska det äga rum en föräldrakontakt där det är pedagogens ansvar att upprätthålla goda relationer till varje vårdnadshavare och återkoppla till de dagliga aktiviteterna. På respektive avdelning hänger det en förslagslåda i hallen där vårdnadshavarna ges möjlighet att ha inflytande över deras barns utbildning.

TYRA – förskoleappen

TYRA är ett kommunikationsverktyg mellan förskola och hem som vi använder på vår förskola. På Tyra synliggör vi barnens utveckling och lärande i blogg/lärlogg samt går ut med viktig information till vårdnadshavare. Du som pedagog ansvarar för att lägga in ditt schema och dina personuppgifter. Varje förskollärare och avdelningsansvarig ska skriva in nya barn

och deras personuppgifter med bild. På informationsmötet med nya vårdnadshavare ska du bjuda in och visa på TYRAS funktioner. När ett barn slutar ska du informera Mandana som sparar statistik på det barnet och sedan tar bort hen ur TYRA. För mer information läs på gemensamma mappen TYRA, handledning TYRA.

ÖVERGÅNG OCH SAMVERKAN

Målkriterier:

- Vi bokar in om möjligt ett möte med berörd skolpersonal som kommer till förskolan för att bekanta sig med skolbarnen.
- Vi pedagoger berättar lite kort för skolpersonalen som kommer och besöker oss om barnens individuella behov, förutsättningar och utvecklingsområden.
- När vi träffar berörd personal från skolan ger vi de en sammanfattning av barnets utbildning på förskolan (förskollärare ansvarar för att skriva denna) som de får med sig för att på så vis ha information kring innehållet i vanligtvis den fyra års långa utbildningen som barnet har med sig när hen börjar i förskoleklass.

Arbetsätt:

På avdelningen Trollskolan har vi ett skolförberedande förhållningsätt och arbetsätt. Det vill säga vad som förväntas av ett barn i ett klassrum exempelvis räkna upp handen, stå på led, ta mat från en buffé, skriva sitt namn, kunna sina personliga uppgifter såsom efternamn, adress samt ämnesdidaktik (naturvetenskap, teknik, matematik mm.). Vi har även utvecklat former för att avrunda och avsluta förskoleperioden inför varje barns övergång till förskoleklassen. Förskolan lägger även vikt vid att förbereda barnet mentalt inför den kommande övergången till förskoleklass. Vi berättar lite kort för skolpersonalen som kommer och besöker oss om barnens individuella behov, förutsättningar och utvecklingsområden. Med vårdnadshavarnas tillåtelse överför vi information om barn i behov av särskilt stöd till de nya pedagogerna/lärarna. När vi träffar berörd personal från skolan ger vi de en dokumenterad sammanfattning av barnets utbildning på förskolan som de får med sig för att på så vis ha information kring innehållet i vanligtvis den fyra års långa utbildningen som barnet har med sig när hen börjar i förskoleklass. Som avslut får varje barn med sig sin portfolio hem för att minnas tiden i förskolan och vilka förmågor och färdigheter hen har utvecklat och lärt sig.